

రాజ్యసుభ సభ్యత్వంతో భారత ప్రధాని అయిన తీవ్ర వ్యక్తి?

కొప్పల మల్లేశుం

భారత ప్రధానమంత్రి

1. భారత ప్రధానమంత్రి రాజ్యంగం ప్రకారం
 - 1) నియమించబడతాడు
 - 2) ప్రత్యక్షంగా ఎన్నిక అవుతాడు
 - 3) పరోక్షంగా ఎన్నిక అవుతాడు
 - 4) అధిష్టానం నియమిస్తుంది
 2. 1;

వివరణ: భారత రాజ్యంగంలోని ఆర్థికల్ 75(1) ప్రకారం ప్రధానమంత్రిని రాష్ట్రపతి నియమిస్తాడు. లోకసభలో మెజారిటీ పార్టీ నాయకున్ని ప్రధానిగా రాష్ట్రపతి నియమిస్తాడు. ఒకవేళ ఏ పార్టీకి మెజారిటీ రాన్ ప్రుదు మెజారిటీ పార్టీల కూటమి నాయకున్ని ప్రధానిగా రాష్ట్రపతి నియమిస్తాడు.
 2. రాజ్యసభ సభ్యత్వంతో భారత ప్రధాని అయిన తొలి వ్యక్తి?
 1. లాల్ బహదుర్ శాస్త్రి
 2. ఇందిరా గాంధీ
 3. చరణ సింగ్
 4. దేవేగౌడ
 3. 2;

వివరణ: భారత ప్రధానిగా నియమించబడే వ్యక్తి పార్లమెంట్ ఉభయసభల్లో ఏ సభలో నైన సభ్యులై ఉండాలి. ఒకవేళ ఏ సభలో సభ్యుడు కాకున్నప్పటికి ప్రధాని కావచ్చ. కానీ 6 నెలల్లో ఏదో ఒక సభలో సభ్యత్వం పొందాలి. ఇప్పటికి 14 మంది భారత ప్రధానుల్లో నలుగురు రాజ్యసభ సభ్యత్వంతో ప్రధానులు అయ్యారు. వారిలో ఇందిరాగాంధీ 1966లో రాజ్యసభకు నియమక సభ్యరాలిగా ప్రధానమంత్రి పదవి చేపట్టారు. రాజ్యసభ సభ్యత్వంతో ప్రధానులు అయిన మిగిలినవారు హెచ్.డి. దేవేగౌడ (1996), ఐ.కె. గుజాల్ (1997); మన్మహాన్ సింగ్ (2004, 2009)
 4. కేంద్రంలో ప్రధానమంత్రితో కలిపి మంత్రుల సంఖ్య గరిష్టంగా ఎంత ఉండవచ్చు?
 1. పార్లమెంట్ సభ్యుల్లో 10% మంది
 2. లోకసభ సభ్యుల్లో 10% మంది
 3. పార్లమెంట్ సభ్యుల్లో 15% మంది
 4. లోకసభ సభ్యుల్లో 15% మంది
 5. 4;

వివరణ: భారత రాజ్యంగం ప్రకారం ప్రారంభంలో మంత్రి మండలి సంఖ్యకు నీరీత పరిమితి లేదు. కాని 91వ రాజ్యంగ సవరణ చట్టం (2003) ప్రకారం మంత్రి మండలి పరిమాణం దిగువ సభ అయిన లోకసభ సభ్యుల సంఖ్యలో 15% మించ కూడదు. ఆ విధంగా ప్రస్తుతం కేంద్రంలో ప్రధానితో కలుపుకొని మంత్రులు గరిష్టంగా 81 మంది ఉండవచ్చు. రాష్ట్రాల్లో కూడా దిగువసభ అయిన అసెంబ్లీ సభ్యుల సంఖ్యలో 15% మించకూడదు. చిన్న రాష్ట్రాల విషయంలో 12 మంది మంత్రులు ఉండవచ్చు.
 6. భారత ప్రధానమంత్రి కింది ఏ పద్ధతుల్లో పదవీచ్యుతుడు అయ్యే అవకాశం ఉంటుంది?
 - 1) అవిశ్వాస తీర్మానం
 - 2) విశ్వాస తీర్మానం
 - 3) దన్యవాద తీర్మానం
 - 4) పైవన్నీ
 7. 4;

వివరణ: భారత ప్రధానమంత్రి, మంత్రి మండలిని తొలగించటానికి లోకసభకు వివిధ పద్ధతులు ఉన్నాయి. అవి

 - 1) ప్రతిపక్షాలు లోకసభలో ప్రవేశపెట్టిన అవిశ్వాస తీర్మానాన్ని సభ సాధారణ

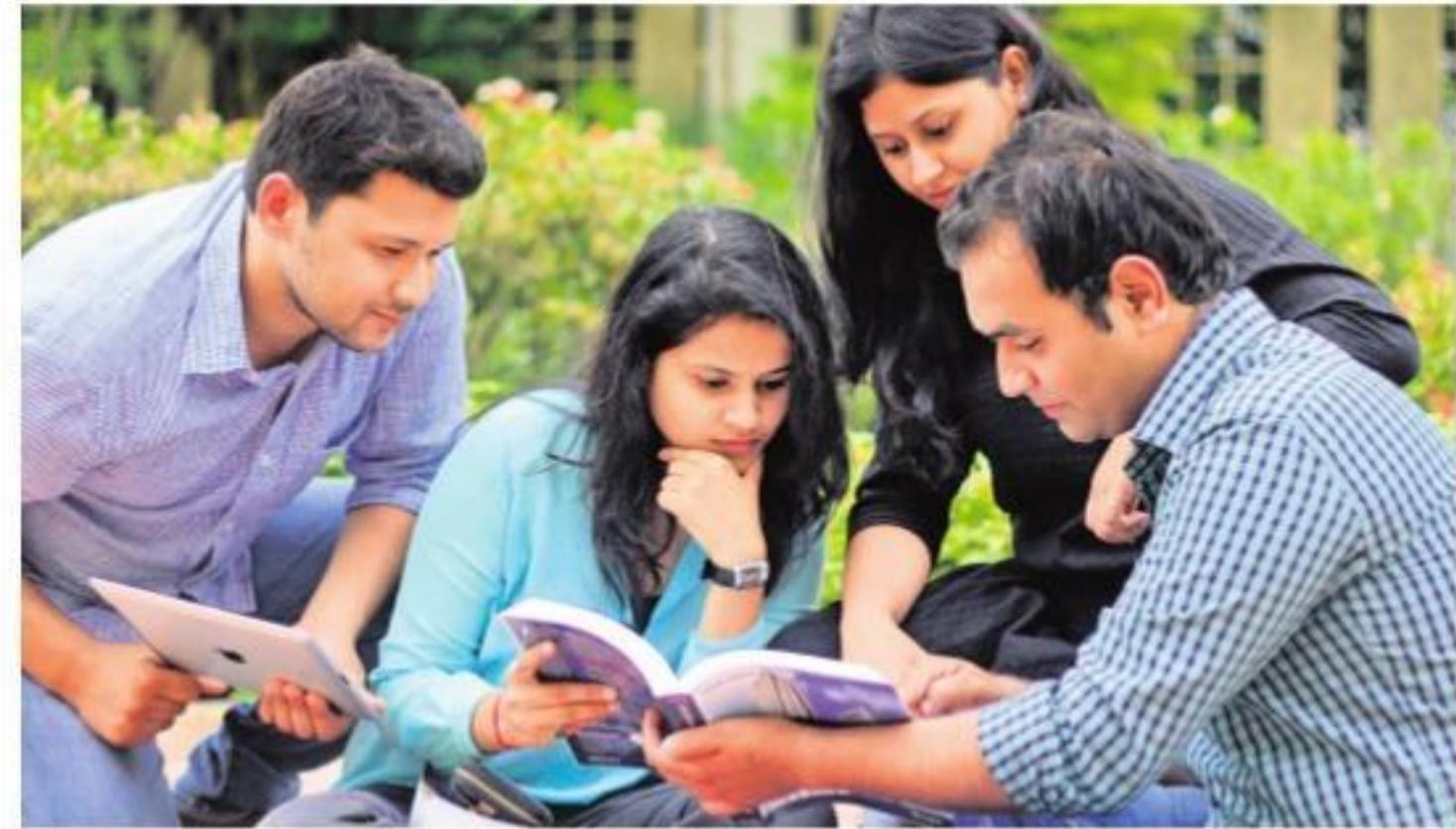
- # జనరల్ స్టడీస్
- ## ఆండియన్ పోలిటీ
- ### ప్రత్యేకం
8. రెండు సార్లు భారత ఉప ప్రధానమంత్రిగా పనిచేసిన వ్యక్తి?
- 1) వల్లభబాయి పటేల్ 2) చరణ్ సింగ్
3) దేవీలాల్ 4) వై.బి. చవాన్
- జ. 3; వివరణ: రాజ్యాంగం ప్రకారం ఉప ప్రధానమంత్రిగా పనిచేసిన వ్యక్తిలో కొన్ని సార్లు పాలనా సాలభ్యం కోసం లేదా రాజకీయ అవసరాల కోసం ఉపప్రధానమంత్రి పదవి ఏర్పాటు చేశారు. ఇప్పటి వరకు ఏడుగురు ఉపప్రధానులుగా పనిచేయగా వల్లభబాయి పటేల్ (1947-50) మొదటి ఉపప్రధాని కాగా, ఎల్. కె. అద్యాని 7వ ఉప ప్రధాని (2002-04)గా పనిచేశారు. హరియాణకు చెందిన జనతాదళ నేత దేవీలాల్ రెండు సార్లు (1989-90, 1990-91) ఉప ప్రధాన మంత్రిగా వ్యవహరించారు.
9. 1989లో భారతదేశ 7వ ప్రధానమంత్రిగా వ్యవహరించిన వి. పి. సింగ్ ఎ కూటమికి నాయకత్వం వహించాడు?
- 1) యునైటెడ్ ఫ్రంట్ (UF)
2) నేషనల్ ఫ్రంట్ (NF)
3) నేషనల్ డిమోక్రటిక్ అలయెన్స్ (NDA)
4) యునైటెడ్ ప్రోగ్రెసివ్ అలయెన్స్ (UPA)
- జ. 2; వివరణ: 1989లో జరిగిన 9వ లోకసభ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ 197 సీట్లతో మొదటి స్థానంలో నిలువగా జనతాదళ-143; బీజేపీ -85 స్థానాలతో రెండు, మూడు స్థానాలలో నిలిచాయి. కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వ ఏర్పాటు కు ముందుకు రాకపోవటంతో వి.పి. సింగ్ నేతృత్వంలో జనతాదళ, బీజేపీ, తీడీపీ, సీపీఎం, సీపీఐ మొదలగు పార్టీలు నేషనల్ ఫ్రంట్ కూటమి పేరుతో ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసింది.

1996లో హాచ్.డి. దేవేగాడ, 1997లో ఎ.కె. గుజాల్ నేతృత్వంలో ఏర్పడిన ప్రభుత్వం: యునైటెడ్ ఫ్రంట్ కూటమి. 1998, 1999లలో వాజ్పాయ్ నేతృత్వంలో ఎన్డీఎ కూటమి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. అదే విధంగా 2004, 2009లలో మన్సోహన్ సింగ్ నేతృత్వంలో ఏర్పడిన కూటమి యూపీ ప్రభుత్వం.

10. 1966లో భారత పాకిస్తాన్ల మధ్య జరిగిన చారిత్రక ఒప్పందం ఏమిటి?

1) సిమ్లా ఒప్పందం
2) తాప్పెంట్ ఒప్పందం
3) వంచీల ఒప్పందం
4) లాహోర్ ఒప్పందం

జ. 2; వివరణ: 1965లో భారత్-పాక్ యుద్ధం తర్వాత పరస్పర సహకారానికి 1966లో తాప్పెంట్ ఒప్పందం జరిగింది. దీనిపై భారత ప్రధాని లాల్ బహదుర్ శాస్త్రి, పాకిస్తాన్ అధ్యక్షుడు అయ్యాబ్ ఖాన్లు సంతకాలు చేశారు. వంచీల ఒప్పందంపై (1954) భారత ప్రధాని నెప్రూ, చైనా ప్రధాని చౌ-ఎన్-లైలు సంతకాలు చేశారు. సిమ్లా ఒప్పందంపై (1972) భారత ప్రధాని

- ఇందిరాగాంధీ పాకిస్తాన్ అధ్యక్షుడు జుల్హికర్ అలీ భుట్టో సంతకాలు చేశారు. లాహూర్ ఒప్పందంపై (1999) భారత ప్రధాని వాజ్ పాయ్ పాకిస్తాన్ ప్రధాని నవాజ్ ఘరీఫ్లు సంతకాలు చేశారు.

11. కింది వాటిలో సరికానిది ఏది?

 - 1) విదేశాంగ విధాన రూపకర్త - నెప్రూ
 - 2) సంక్షేమ పథకాలకు ఆద్యుడు - లాల్ బహదుర్ శాస్త్రి
 - 3) సమాచార సాంకేతిక విషపువానికి ఆద్యుడు - రాజీవ్ గాంధీ
 - 4) ఆర్థిక సంస్కరణల పితామహుడు - పీవీ నరసింహార్వ

జ. 2;

వివరణ: భారతదేశంలో సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు శ్రీకారం చుట్టిన ప్రధానమంత్రి ఇందిరాగాంధీ. బ్యాంక్ల జాతీయకరణ (1969), రాజబరణాల రద్దు (1969), 20 సూత్రాల పథకం (1975) వంటి ప్రజా సంక్షేమ కార్యక్రమాలను అమలు చేశారు. 1971లో లోక్సభ ఎన్నికల్లో 'గరీబీ హతావో' నినాదంతో కాంగ్రెస్ పార్టీకి భారీ మెజారి టీని సాధించి పెట్టారు.

12. ఆర్టికల్-352 ప్రకారం జాతీయ అత్యవసర పరిస్థితిని ఇందిరాగాంధీ ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడు ఎన్నిసార్లు విధించారు?

 - 1) ఒకసారి
 - 2) రెండు సార్లు
 - 3) మూడు సార్లు
 - 4) విధించలేదు

జ. 2;

వివరణ: జాతీయ అత్యవసర పరిస్థితిని ఇప్పటి వరకు మూడు సార్లు (1962, 1971, 1975) విధిస్తే అందులో రెండు సార్లు ఇందిరాగాంధీ ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడు విధించారు. 1971లో భారత్-పాక్ యుద్ధం సందర్భంగా విధించగా; 1975లో అంతర్గత కల్లోలం కారణంగా మరోసారి విధించారు.

13. రెండుసార్లు తాత్కాలిక ప్రధానమంత్రిగా వ్యవహరించిన వ్యక్తి ఎవరు?

 - 1) గుల్జారిలాల్ నందా
 - 2) హిదయతుల్లా
 - 3) చరణ్ సింగ్
 - 4) ఐ.కె. గుజ్ఞాల్

జ. 1;

వివరణ: భారతదేశానికి రెండు సార్లు తాత్కాలిక ప్రధానిగా వ్యవహరించిన వ్యక్తి గుల్జారిలాల్ నంద. 1964 మే 27న తొలి ప్రధాని జవహర్లాల్ నెప్రూ మరణంతో నాటి పోంశాఖ మంత్రి గుల్జారిలాల్ నంద తాత్కాలిక ప్రధానిగా వ్యవహరించారు. 1966 జనవరి 11న రెండో ప్రధాని లాల్ బహదుర్ శాస్త్రి మరణంతో రెండోసారి తాత్కాలిక ప్రధానిగా రెండోసారి కొంత కాలం గుల్జారిలాల్ నంద తాత్కాలిక ప్రధానిగా వ్యవహరించాడు.

14. వెనుకబడిన వారి స్థితిగతులను పరిశీలించి తగిన సూచనలు చేయటానికి మండల్ కమిషన్‌ను నియమించిన ప్రధానమంత్రి?

 - 1) ఇందిరా గాంధీ
 - 2) మొర్జా దేశాయ్

3) వి.పి. సింగ్

4) పీవీ నరసింహార్వ

జ. 2;

వివరణ: మొర్జా దేశాయ్ ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడు 1978లో బి.పి. మండల్ నేతృత్వంలో వెనుకబడిన తరగతుల స్థితిగతులను పరిశీలించటానికి బి.సి. కమిషన్‌ను వేశారు. ఇది 1980లో నివేదిక సమర్పిస్తా బీసీలకు ఒచ్చీ పేరుతో 27% రిజర్వేషన్లు కల్పించాలని సూచించింది. 1990లో వి.పి.సింగ్ ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడు దీని అమలుకై ప్రయత్నించగా దేశవ్యాప్తంగా ఉద్యమం రావడంతో నిలిపి వేశాడు. ఇందిరా సహానికేసులో (1992) సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్మానం నాటి ప్రధాని పి.వి. నరసింహార్వ విద్యా, ఉద్యోగాల్లో ఒచ్చీ పేరుతో 27% రిజర్వేషన్లను కల్పించాడు.

15. భారత్ పోట్రొన్‌లో అణు పరీక్షలకు ఎవరు ప్రధానమంత్రులుగా ఉన్నప్పుడు నిర్వహించింది?

 - 1) జవహర్లాల్ నెప్రూ, ఇందిరాగాంధీ
 - 2) లాల్ బహదుర్ శాస్త్రి, ఇందిరాగాంధీ
 - 3) ఇందిరాగాంధీ, మొర్జా దేశాయ్
 - 4) ఇందిరాగాంధీ, అటల్ బిహారీ వాజ్ పాయ్

జ. 4;

వివరణ: భారత్ తొలిసారిగా ఇందిరాగాంధీ ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడు రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలో ధార్ ఎడారిలో పోట్రొన్ ప్రాంతంలో 'బుద్దుడు నవ్వడు' అనే నామంతో 1974 మే14న అణుపరీక్ష నిర్వహించింది. అనంతరం వాజ్ పాయ్ ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడు 1998 మే11న, 1998 మే13న 'శక్తి-98' అనే నామంతో మరోసారి అణు పరీక్షలు నిర్వహించింది. తద్వార భారత్ అణుబాంబు సామర్థ్యం ఉన్న టెచ్ దేశంగా గుర్తించబడింది.

16. విశ్వాస తీర్మానంలో ఒకే ఒక ఓటుతో లోక్సభ లో ఓడిపోయి పదవిని కోల్పోయిన భారత ప్రధానమంత్రి ఎవరు?

 - 1) వి.పి. సింగ్
 - 2) హెచ్.డి. దేవేగాడు
 - 3) ఐ.కె. గుజ్ఞాల్
 - 4) అటల్ బిహారీ వాజ్ పాయ్

జ. 4;

వివరణ: 1998లో 12వ లోక్సభ ఎన్నికల్లో బీజేపీ 182 సానాలతో మొదటి సానంలో నిలిచింది. బీజేపీ నేతృత్వంలో ఎన్డీఎ కూట మికి అటల్ బిహారీ వాజ్ పాయ్ ప్రధానమంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టారు. ఎన్డీఎ కూటమికి 1999లో ఎప్పాడీఎంకే పార్టీ మద్దతు ఉపసంహరించుకోవడంతో వాజ్ పాయ్ ప్రధాన్ ప్రభుత్వం మైనారిటీలో పడిపోయింది. నాటి రాష్ట్రపతి కె.ఆర్. నారాయణ్ ఆదేశానుసారం వాజ్ పాయ్ ప్రభుత్వం 1999 ఏప్రిల్ 17లో లోక్సభలో విశ్వాస తీర్మానం ప్రవేశపెట్టగా దానికి అనుకూలంగా 269 ఓటులు రాగా, వ్యతిరేకంగా 270 ఓటులు వచ్చాయి. ఈ విధంగా ఒకే ఓటుతో వాజ్ పాయ్ ప్రభుత్వం పడిపోయింది.